

Genusvetenskap 41-60p
C-uppsats
HT 2006

”Alla har rätt att sova sked”

Drömmen om det ideala parförhållandet

Handledare:
Tiina Rosenberg

Författad av:
Sofie Persson
830301

Abstract

Författare: Sofie Persson

Titel: Alla har rätt att sova sked – Drömmen om det ideala parförhållandet

Uppsats Gnv, 41-60 p, Höstterminen 2006

Handledare: Tiina Rosenberg

Centrum för genusvetenskap, Lunds universitet

Denna uppsats undersöker hur idén om det ideala parförhållandet och de genusnormer som detta ideal skapar, uttrycks på en svensk nätdejtingsida. Materialet utgörs av fyrtio presentationer författade av tjugo kvinnor respektive män som skapat en profil på dejtingsajten match.com, och som alla identifierar sig som heterosexuella. Diskussionen baserar sig både på vilka ramar själva sajten sätter för vad som är möjligt att söka och vilka normer personerna själva ger uttryck för och förhåller sig till i sina presentationer. Uppsatsen tar sin utgångspunkt i queer och diskursteori.

I uppsatsen argumenteras det för att både nätdejting som fenomen och det som framkommer ur människors individuella presentationer, visar att människor *vill* innanför den heteronormativa ramen och att detta till stor del beror på att det bara är där som man enligt den hegemoniska berättelsen kan finna äkta tillfredsställelse i livet. Men för att komma innanför denna norm, måste man inta vissa subjekspositioner och anta vissa implicita regler/traditioner/värden i en välutformad mall för hur ens liv ska formeras. Längtan efter tvåsamhet skapar idén om det ideala parförhållandet och (åter)skapar kvinnligt och manligt genus.

Nyckelord: Parförhållande, tvåsamhet, heterosexuella matrisen, internetdejting, genusnormer, diskursanalys

1 Inledning	4
1.1 Bakgrund	5
1.1.1 Heteronormativ Tvåsamhet och det Ideala Parförhållandet	5
1.1.2 Nätdejting	6
1.2 Forskningsläge	7
1.2.1 Tidigare forskning kring tvåsamhet och parförhållandet	7
1.2.2 Tidigare forskning kring nätdejting	9
1.3 Syfte och frågeställning	11
2 Teori och Metod	11
2.1 Vetenskapsteoretisk utgångspunkt	11
2.2 Teoretisk Ram	12
2.2.1 Queerteori	12
2.2.2 Judith Butler	13
2.3 Diskursbegreppet i min uppsats	14
2.4 Diskursanalys – en presentation	14
2.5 Diskursanalys som metod i min uppsats	15
3 Material	16
3.1 Val av material	16
3.2 Insamling av material	17
3.3 Presentation av och diskussion kring materialet	17
4 Analys	18
4.1 Redogörelse för materialet	18
4.1.1 Dejtingsidans ramar	19
4.1.2 De individuella presentationernas standardsvar	21
4.1.3 De individuella presentationernas friare delar	22
4.2 Kön och sexualitet	30
4.3 Ras och Klass	31
4.3 Resultatredovisning	32
4.3.1 Idén om det ideala parförhållandet	32
4.3.2 Det ideala parförhållandets subjektspositioner	34
5 Avslutning	36
6 Litteraturförteckning	37
6.1 Tryckta källor:	37
6.2 Övriga källor:	37

1 Inledning

”Alla har rätt att sova sked”. Sloganen är en del av en svensk dejtingsidas reklam på internet och budskapet är tydligt trots att det i sig egentligen inte säger så mycket. Att ”sova sked” implicerar en hel rad andra ”rättigheter”, för att använda dejtingsidans egen vokabulär, såsom kärlek, tvåsamhet, sex, trygghet m.m. Sova sked får därmed i den här reklamen, symbolisera det lyckliga parförhållandet, något som alla har ”rätt till”. Att sova sked är i och med att det ses som en rättighet därmed något som alla bör vilja göra.

Denna typ av reklam är en del av den tvåsamhetspropaganda som möter oss från olika håll i vårt samhälle. Media översköljer oss med bilder av det lyckliga paret och äkta lycka och självförverkligande anses bara kunna uppnås genom ett parförhållande. Uppfattningen att man ska vara ett par, kvinna och man, är stark och grunden ska vara kärlek. Parförhållandet är också den samlevnadsform som ges mest positiva sanktioner från samhällets och statens sida.¹

Jag menar att det finns en mall för och idé om hur parförhållandet bör fungera och formeras, och vad det ska innehålla. Carin Holmberg, skriver i *Det kallas kärlek* att parförhållandet har en strukturellt definierad form som människor har internaliserat vilket gör att det ses som naturligt². Eftersom parförhållandet är det enda accepterade och åtråvärda sättet att organisera människors liv på, innebär det därmed att de som inte ingår i en sådan relation *borde* sakna det.³ Genom internets ökning som arena för social interaktion har även partnersökande via nätet nått större acceptans. Där är det tvåsamhet som är det eftersträvansvärda och människor har klara bilder av vad det är de saknar, längtar efter och mer konkret vad de söker.

Jag vill i den här uppsatsen argumentera för att det rent praktiskt i stor utsträckning, är i parförhållandet som genusnormer produceras och reproduceras. Där frodas förväntningar på de inblandade parterna att leva upp till korrekt utförda genus. Kulturella normer och traditioner blir tydliga riktlinjer och skapar ett ”rätt sätt” att bilda familj och organisera intimitet på, och att detta också är nödvändigt för att du ska befinna dig inom ramen för vad som är normalt och för att du ska bli en fullvärdig vuxen⁴.

Den här uppsatsen utgår ifrån en syn på parförhållandet som den främsta formen för mänskliga relationer, vars inneboende normer och värden skiftar beroende av kontext. Hur idén av det ideala parförhållandet framkommer på en specifik nät dejtingsida är det som kommer att behandlas i den här uppsatsen.

---

¹ Holmberg, 2004, s.99

² Holmberg, 2004, s.30

³ Nordin, 2005, s.40

⁴ Nordin, 2005, s.26

1.1 Bakgrund

Innan jag tar itu med uppsatsens huvudsakliga syfte vill jag ge en bakgrund till mitt ämnesområde, klargöra nyckelbegrepp och redogöra för tidigare forskning.

1.1.1 Heteronormativ Tvåsamhet och det Ideala Parförhållandet

Heteronormativ Tvåsamhet och det Ideala Parförhållandet är två begrepp som kommer att behandlas i den här uppsatsen. Eftersom jag kommer att använda dessa begrepp i en specifik betydelse tänker jag börja med en begreppsutredning. Nedan ges nationalencyklopedins förklaring:

två`samhet subst. ~en

ORDLED: två-sam-het-en

- nära relation mellan två personer som i viss mån hämmar deras kontakter med andra människor {**eensamhet**} [ngt vard.]: *hon klarade inte ~en i äktenskapet och flyttade till ett kollektiv*⁵

pa`rförhållande subst. ~t ~n

ORDLED: par--för-håll-and-et

- varaktigt (kärleks)förhållande mellan två personer: *hon är rädd att fastna i traditionella könsroller och lever därför inte i något* ~⁶

Tvåsamhet definieras som ”en nära relation mellan två personer som i viss mån hämmar deras kontakter med andra människor”. En något negativ betydelse som för tanken till isolering. Kärlek anses inte vara en nödvändig beståndsdel. Ett parförhållande är varaktigt och innehåller kärlek. Betydelsen låses inte i något av fallen utan lämnas öppen för olika samlevnadsformer. Ingen nödvändig koppling mellan kärlek, äktenskap och samlevnadsform. Att ”hon” inte klarar tvåsamheten i äktenskapet innebär med andra ord inte nödvändigtvis att ”hon” vill skiljas, istället flyttar hon till ett kollektiv. Att den andra ”hon” är rädd att fastna i traditionella könsroller utesluter inte att ”hon” söker kärlek i andra former.

NE:s definitioner får representera samhällets definition – den hegemoniska diskursen – och därmed stå för hur begreppen används ”korrekt”. I den här uppsatsen kommer jag att tala om *heteronormativ tvåsamhet*, eftersom det är längtan efter heterosexuell tvåsamhet som kommer att behandlas. Och att längtan efter (heterosexuell) tvåsamhet ses som naturlig och därför i sig är eftersträvansvärd och obligatorisk om du vill bli en fullvärdig kvinna eller man⁷. Jag menar i linje med Malena Gustavson att tvåsamhetsidén i sig är heteronormativ, och bygger på en rad föreställningar om hur människor borde organisera sina liv; ”

⁵ Nationalencyklopedin på internet, www.ne.se

⁶ Nationalencyklopedin på internet, www.ne.se

⁷ Nordin (intervju)

Tvåsamheten grundar sig i en föreställning om en heterosexuell reproduktion, en föreställning om arbetsdelning och grundläggande skillnad mellan könen.”⁸

Tvåsamhet innehåller utifrån detta synsätt inte olika värden utan har blivit ett värde i sin egen betydelse – värdet av att vara två. Det ideala parförhållandet kommer att ses som den praktik som tvåsamhetsidealet genererar.

Parförhållandet anses här alltså inte ha lika stor symbolisk betydelse, utan ses mer som en samlevnadsform som inbegriper en rad kontextbundna värden, normer och traditioner. Uppsatsen utgår från idén om det *ideala parförhållandet* som får beteckna formen för en viss typ av institutionaliserade praktiker och internaliserade idéer, som jag vill identifiera och analysera.

För mig ligger skillnaden alltså i att tvåsamhet är ett mer analytiskt begrepp, kopplat till den heteronormativa ordningen medan parförhållande mer är den faktiska form som en relation mellan två människor kan ta. Det *ideala* parförhållandet är den form som en relation mellan två människor *bör* ta enligt den rådande diskursen. Människor söker det *ideala parförhållandet* eftersom de internaliserat idén om heterosexuell tvåsamhet som naturlig, vilket resulterar i att den socialt sett blir obligatorisk⁹.

Jag kommer genomgående att diskutera det heterosexuella parförhållandet. Det innebär självklart inte att icke-heterosexuella relationer inte kan förstås som parförhållanden eller som tvåsamma. Men i det här fallet ser jag föreställningen om en naturlig (heterosexuell) tvåsamhet som en följd av en heteronormativ ordning, där icke-heterosexuella relationer inte kan nå samma erkännande som naturliga och självklara. Parförhållandet ses inte heller som en exklusivt heterosexuell praktik, men det ideala parförhållandet kommer i den här uppsatsen att ses som en praxis av det Butler kallar för den heterosexuella matrisen.

1.1.2 Nätdejting

Internet har under de senaste åren påverkat vårt samhälle på en rad olika plan, bland annat genom att människors sociala liv alltmer sker interaktivt via msn, e-mail, chat etc. Människor har sina egna bloggar och medlemssidor i olika typer av communities. Detta har också inneburit nya möjligheter till att träffa potentiella partners¹⁰.

Nätdejting kommer i den här uppsatsen att förstås som partnersökande på internet via ett community som uttryckligen syftar till att sammanföra människor i seriösa parförhållanden. I dessa communities registrerar man sig som medlem, får en egen sida där man presenterar sig själv (i både ord och bild) och vad man söker. Dessa sidor kan sedan andra medlemmar gå in

---

⁸ Gustavson (artikel på internet)

⁹ Ambjörnsson, 2006, s.46

¹⁰ Månsson et al, 2003, s.38

och titta på. Ofta finns det också sök- och matchningsfunktioner som ska underlätta letandet efter en passande partner¹¹.

1.2 Forskningsläge

Jag kommer att dela upp det här avsnittet i forskning kring tvåsamhet och parförhållandet respektive forskning kring nätdejting. Jag anser att båda behövs för att förankra min uppsats. För även om det är längtan efter tvåsamhet som är centralt, så undersöks denna i en specifik kontext (dejtingcommunity på internet) och denna kontext behöver också diskuteras för att öka förståelsen och trovärdigheten av resultatet. Detta kommer att göras under separata rubriker.

1.2.1 Tidigare forskning kring tvåsamhet och parförhållandet

Tidigare forskning på tvåsamhet och parförhållandet har i första hand behandlat kärlek, familjen, jämställdhet i parförhållandet eller icke-heterosexuella relationer. En ren inriktning på längtan efter det heterosexuella parförhållandet och dess funktion och konsekvenser har jag inte funnit.

Sara Eldén är doktorand i sociologi i Lund och studerar konstruktionen av det heterosexuella paret i dagens svenska samhälle utifrån parrådgivning. Enligt henne håller ett nytt samlevnadsideal på att växa fram, där stabila och varaktiga parrelationer anses vara viktiga både för paret, individen och samhället¹². Eftersom man numera inte *behöver* leva i en parrelation för materiell överlevnad, har parförhållandets betydelse i viss mån förändrats. Det individuella identitetsbyggandets centrala roll i det moderna samhället har gjort speglingen i en utvald intim partner allt viktigare och drömmen om ”den rätte” har gjort det romantiska kärleksidealet närmast till en religion¹³. Människor har alltså blivit mer reflexiva och kräver mer i sin relation samtidigt som kärleksideologin är stark. Detta kan vara en svår kombination eftersom det romantiska idealet på många sätt bygger på olikhet¹⁴. Att söka romantisk kärlek genom att pricka i ett formulär kan ses som en paradox i sig. Romantisk kärlek är något som förväntas *drabba* en¹⁵.

Eldén utgår till stor del från sociologen Anthony Giddens som i *Intimitetens omvandling* menar att vi har gått från ett *romantiskt kärleksideal* till vad han kallar för den *rena relationen*. Den rena relationen kännetecknas av att den har etablerats för sin egen skull, dvs. på grundval av vad var och en kan få ut av ett varaktigt förhållande med den andra, och som vidmakthålls endast i den mån båda parter anser att relationen ger så mycket tillfredsställelse

---

¹¹ Månsson et al, 2003, s.63

¹² Eldén, Bang

¹³ Eldén, 2005, s.62

¹⁴ Giddens, 1995, s.60

¹⁵ Nordin (intervju)

att de vill behålla den¹⁶. Den romantiska kärleken bygger enligt Giddens på projektiv identifikation som skapar en känsla av helhet tillsammans med den andra, en känsla som han menar förstärks av etablerade skillnader mellan kvinnligt och manligt, definierade som varandras motsatser. Den sammanflödande kärleken (inom den rena relationen) är istället aktiv snarare än förutsättningslös, vilket innebär att den inte innefattar tron på ”för-evigt” eller ”den-rätte”. Detta menar Giddens visar sig genom att människor i mindre utsträckning vill finna en ”speciell person” utan istället söker den ”speciella relationen”¹⁷. Den här teorin är intressant eftersom det är precis vad nätdejting tyder på. Människor verkar veta vad de vill ha och saknar bara personen som ska passa in, eller passas in i deras bild av det ideala parförhållandet.

Lissa Nordin, doktorand i socialantropologi, skriver om längtan efter tvåsamhet utifrån ensamstående män i norrland och deras svårigheter att ta sig innanför den heteronormativa ramen trots att de identifierade sig som heterosexuella. Nordin menar att i vårt samhälle ska man leva i ett parförhållande och att det är en kraftfull berättelse som är svår att stå utanför samtidigt som det är något som inte är tillgängligt för alla. Hon menar också att det inbegriper ett vuxengörande; för att bli en fullvärdig vuxen ska man ingå i ett par. Hon undersöker därför för vem och i vilka sammanhang detta är möjligt och vad saknaden av det får för konsekvenser för människor.¹⁸

I hennes forskning bekräftas idén om den obligatoriska tvåsamheten; ”att man ska vara två fanns det inga tvivel om hos dessa män, liksom att detta är ett naturligt inslag och det sätt varpå livet ska levas”.¹⁹ Tydligast tog sig detta uttryck socialt; de norrländska männen menade att det sociala livet på många sätt kretsade kring par.²⁰ Längtan efter tvåsamhet kan därmed också relateras till en önskan om att få tillträde och inkluderas i en viss typ av sociala sammanhang.

Enligt Nordin var strävan efter att leva upp till det mest centrala kravet på heterosexualitet, att finna en partner, central för dessa män. Att vissa av männen åkte till St Petersburg för att hitta en partner gjorde inte att de hamnade innanför normens gränser. För det är inte så det ”ska gå till”. Detta menar Nordin är ett bevis på det starka inflytandet av normativ heterosexualitet som reglerar hur kärlek och sexuella handlingar ska begås, tolkas och erfaras för att kunna räknas som giltiga och genuina²¹. Detta kan jämföras med nätdejting som inte heller har varit så som det ska gå till. Men internets alltmer omfattande inverkan på

---

¹⁶ Giddens, 1995, s.58

¹⁷ Giddens, 1995, s.60f

¹⁸ Nordin, (intervju)

¹⁹ Nordin, 2005, s.34

²⁰ Nordin, 2005, s.35

²¹ Nordin, 2005, s.44

våra sociala liv, och nätdejtingens ökning visar på större acceptans och normalisering av just detta fenomen.

1.2.2 Tidigare forskning kring nätdejting

2003 startade ett större forskningsprojekt på temat sex och kärlek på internet. Projektet är det första i sitt slag i Sverige och syftade till att ge en överblick av människors internetanvändning i sex- och kärlekssyften. Fyra forskare från Göteborgs Universitet och Malmö Högskola har deltagit i arbetet och en gemensam rapport och ett antal artiklar har utkommit. Dessutom har en av forskarna, Kristian Daneback, precis kommit ut med sin avhandling som i linje med projektet heter "Love and sexuality on the internet". Den innehåller även en kvalitativ studie.

I rapporten redovisas en studie av hur, varför och i vilken omfattning drygt 1800 svenskar använder internet för syften som har med kärlek och sex att göra²². De resultat som redovisas är att internet erbjuder helt nya former för kontaktagande och självrepresentation och att den vanligaste orsaken till användandet av internet i kärleks- och sexuella syften är att man letar efter någon att flirta med, där män i större utsträckning är sexorienterade medan kvinnor är mer relationsinriktade²³.

Det människor ser som fördelen med att förlägga sitt partnersökande till internet är att man redan innan man träffas face-to-face, hinner lära känna varandra, även om det alltid finns en risk att man har felaktiga förväntningar när mötet offline väl äger rum²⁴. Det upplevs också vara en mer öppen och rak jargong på internet, där människor vågar säga vad de tycker och tänker utan att fästa så stor vikt vid hur det mottas. Mister du en står dig bokstavligen tusen åter²⁵.

Daneback menar att communities är den mest populära typ av arena för interaktion med andra på internet, eftersom dessa inte kräver konstant fysisk närvaro; användaren bestämmer själv när hon vill vara aktiv, samtidigt som hon är tillgänglig hela tiden genom sin presentation och genom vissa kontaktfunktioner (snabbmeddelande, "blinkning" etc.) som hon kan ta del av så fort hon går online²⁶. På dessa sajter står användarnamnen för första intrycket, istället för som offline där det är utseendet. Dessa användarnamn är därför av stor vikt eftersom de förväntas säga något om individen samtidigt som de säger något om hur individen vill uppfattas²⁷.

---

²² Månsson et al, 2003, s.4

²³ Månsson et al, 2003, s.100

²⁴ Månsson et al, 2003, s.102

²⁵ Månsson et al, 2003, s.65

²⁶ Daneback, 2006, s.49

²⁷ Daneback, 2006, s.58

”I write about myself, my interests and what I’m looking for. Nothing about sex though” säger en av Danebacks intervjupersoner²⁸. Presentationerna ska ge ett seriöst intryck och kompletteras därför ofta med foto för att öka trovärdigheten. Sex ses som oseriöst i dessa sammanhang. Daneback menar att människor anpassar sina presentationer efter syfte och arena.²⁹

Interaktion via internet har blivit en del av vardagen i ett Sverige där internetuppkopplingen är hög. Därför kan man se det som naturligt att även dejtingen börjar där³⁰. Daneback menar också att det i vårt samhälle finns en relativt hög acceptans för att använda internet i kärlekssyften³¹.

---

²⁸ Daneback, 2006, s.59

²⁹ Daneback, 2006, s.61

³⁰ Daneback, 2006, s.66

³¹ Daneback, 2006, s.6

1.3 Syfte och frågeställning

Mitt syfte är att diskutera idén om det ideala parförhållandet utifrån människors presentationer av sig själva och vad de saknar och söker på en svensk dejtingsida på internet. Jag kommer också att studera vilka ramar själva sajten sätter för vad som är möjligt att söka, genom hur den är utformad och vad den fokuserar. De frågor jag ska försöka besvara är:

Hur uttrycks idén om det ideala parförhållandet genom människors längtan efter tvåsamhet inom ramen för en specifik svensk dejtingsida på internet?

Vilka subjektpositioner förutsätter idén om det ideala parförhållandet inom denna kontext?

2 Teori och Metod

Jag har valt att använda diskursanalys som metod i den här uppsatsen. Det påverkar den teoretiska ramen, eftersom teori och metod på många sätt är sammanlänkade i ett diskursanalytiskt arbete³². Därför har jag valt att slå ihop teori och metod i det här avsnittet.

2.1 Vetenskapsteoretisk utgångspunkt

Även ontologi och epistemologi styrs av metoden i det här fallet, eller kanske snarare tvärtom; att överhuvudtaget välja diskursanalys som metod innebär att man från början har en viss grundsyn. Eftersom jag har valt att basera min uppsats på diskursbegreppet har jag också antagit vissa grundläggande teoretiska premisser; först och främst att jag har socialkonstruktivism som teoretisk utgångspunkt. Det innebär i korthet en antiessentialistisk grundsyn, en kritisk inställning till självklar kunskap, att det finns ett samband mellan kunskap och sociala processer, samt att det finns ett samband mellan kunskap och social handling³³.

I en diskussion kring det ideala parförhållandet innebär det att den allmänna synen på parförhållandet som en naturlig form för organisering av mänsklig intimitet är en diskursiv och social konstruktion och att det lika gärna hade kunnat vara ett trissförhållande som var det vanliga. Att ha en socialkonstruktivistisk utgångspunkt bidrar också till att avgränsa och formera ämnesområdet på ett bestämt sätt. I mitt fall genom att jag anser att jag kan fånga ett fragment av den hegemoniska diskursen om parförhållandet utifrån människors presentationer på en nät dejtingsida³⁴.

---

³² Winther Jörgensen & Phillips, 2000, s.10

³³ Winther Jörgensen & Phillips, 2000, s.11f

³⁴ Börjesson, 2003, s.18

2.2 Teoretisk Ram

Jag kommer att diskutera mitt material inom queerteoretiska och feministiska förståelseramar.

2.2.1 Queerteori

Ett queerteoretiskt perspektiv sätter fokus på hur sexuella normer uppstår, fungerar, upprätthålls och ifrågasätts³⁵. Framför allt är det heteronormativiteten, det vill säga heterosexualitetens anspråk på naturlighet, och vilka konsekvenser det får, som problematiseras. Olika sexuella beteenden ses inom queerteori istället som historiskt bestämda sociala och kulturella praktiker, som är öppna för nya tolkningar och förändring³⁶.

Villkoren för specifika handlingar och njutningar är centrala. Den queerteoretiska ambitionen att dekonstruera nutida kategoriers anspråk på ”naturlighet” har även lett till ett intresse för undersökningar som visar hur instabila de identiteter som vi tar för givna är³⁷. Därför problematiseras föreställningar om kön och sexualitet för att påvisa det instabila, flytande och föränderliga i olika kategorier³⁸.

Fanny Ambjörnsson beskriver utifrån Foucault hur vi idag lever med en rädsla för att inte passa in, att samhällets normsystem har införlivats i själva individen. Detta innebär att människor som beter sig i enlighet med förväntat beteende ses som duktiga och välartade individer medan människor som avviker diskrimineras eller utsätts för någon form av bestraffning³⁹.

Att identifiera sig som heterosexuell innebär alltså inte att man automatiskt befinner sig innanför den heteronormativa ramen. Även heterosexualitet måste praktiseras i en bestämd form för att vara ”normal”⁴⁰. Det innebär till exempel att man bör leva i heterosexuell tvåsamhet med någon i ungefär samma ålder, med samma klass- och rasstillhörighet⁴¹. Det sociala livet kretsar i mångt och mycket kring par och familjer och det finns en klar mall för hur det ideala heterosexuella livet bör levas, därför kan det räcka att *inte* ha ett parförhållande för att riskera att exkluderas ur den heterosexuella normen⁴².

I min studie av nätdejting blir detta intressant genom att se vilka genusnormer som framkommer och hur väl de båda könen motsvarar varandras förväntningar som potentiella partners. Det är också intressant att se om de delar samma föreställning om det ideala parförhållandet och hur detta uttrycks. Människor skapar och återskapar tillsammans den

---

³⁵ Ambjörnsson, 2006, s.35

³⁶ Lundahl, 2001, s.15

³⁷ Lundahl, 2001, s.16

³⁸ Lundahl, 2001, s. 20

³⁹ Ambjörnsson, 2006, s.46f

⁴⁰ Ambjörnsson, 2006, s.87f

⁴¹ Ambjörnsson, 2006, s.130

⁴² Ambjörnsson, 2006, s.88f

normala heterosexualiteten och på en dejtingsida gäller det att hålla sig till dess implicita regler för att vara framgångsrik och bli sedd som seriös.

2.2.2 Judith Butler

Den här uppsatsen utgår ifrån Butlers förståelse av kön och genus. Det innebär att uppdelningen i (biologiskt) kön och (socialt/kulturellt) genus inte fyller någon egentlig funktion. För det som uppfattas som biologiskt kön är inte något stabilt och naturligt, så som det ges sken av, utan får sin betydelse, som allt annat, genom språket. Genus är den kulturella betydelse som den könade kroppen antar, vilket innebär att genus skapar bilden av ett fördiskursivt kön. Enligt detta resonemang går det inte att tala om ett bestämt kön eller genus, istället gäller det att studera *hur* kön/genus bestäms, och med vilka medel.⁴³

De personliga presentationer som utgör mitt material är alla väl inpassade i den heteronormativa ordningen. Jag använder därför begreppen ”kvinna” och ”man” för att det är hur dessa kategorier samspelar, reproduceras och fylls med innehåll som är det intressanta här. Hur de görs ”naturliga”. Samtliga i mitt material har dessutom kryssat i att de identifierar sig som antingen ”kvinna” eller ”man”.

Utgångspunkten i Butlers teorier är att det inte finns några uttryckliga eller kausala samband mellan kön, genus, genuspresentation, sexuell praktik, fantasi och sexualitet. Inget beskriver eller styr det andra. I mitt material märks en tydlig koppling mellan dessa aspekter i människors idéer kring det ideala parförhållandet och dess tillhörande subjektspositioner⁴⁴. Denna kontinuitet är inte naturlig utan skapas genom att heterosexualiteten är *naturaliserad*⁴⁵. Med detta följer att avvikelser från denna heterosexuella norm medför utstötning, bestraffning och våld, vilket gör att ”korrekt” genusperformance blir i stort sett obligatorisk för att undvika dessa konsekvenser. Dessa performancer blir på grund av sin obligatoriska form därför också performativa, det vill säga de konstituerar ”subjektet”⁴⁶. Kön/genus är enligt detta resonemang en imitation som regelbundet framkallar det ideal som det imiterar, denna performance skapar då en illusion om ett inre kön eller essens⁴⁷. När de flesta betar sig i enlighet med vissa genusnormer blir detta en garanti för att normerna upprätthålls och förstärks.

Det Butler kallar för den heterosexuella matrisen baseras på en heteronormativ genusordning med två tydligt identifierbara, motsatta och hierarkiskt ordnade kön som fastställs genom obligatorisk heterosexualitet enligt logiken; kvinna-feminin-begär (maskulina) män respektive man-maskulin-begär (feminina) kvinnor⁴⁸.

---

⁴³ Rosenberg, 2005, s.45f

⁴⁴ Rosenberg, 2005, s.79

⁴⁵ Rosenberg, 2005, s.83

⁴⁶ Rosenberg, 2005, s.77f

⁴⁷ Rosenberg, 2005, s.84

⁴⁸ Rosenberg, 2005, s.13

2.3 Diskursbegreppet i min uppsats

Vem som helst kan inte säga vad som helst när som helst för att bli förstådd eller ”tagen på allvar”. Vårt tal begränsas och möjliggörs av de diskurser som i den aktuella tiden är rådande. En diskurs kan beskrivas som en samtalsordning som producerar meningsfull kunskap och förståelse om vår värld. Det vi tar för givet, och håller för sant är helt beroende av de diskurser som är rådande. En diskurs är föränderlig i både tid och rum, och sinsemellan konkurrerar olika diskurser om utrymme, om rätten att definiera ”sanningen”.

De diskurser som fått starkast genomslag – hegemoniska diskurser – genomsyrar hela samhället genom att vara de gällande, samtidigt som parallella motdiskurser skapas.⁴⁹ I en diskursteoretisk världsbild delas världen upp i en social och en fysisk. Den fysiska världen får genom det här synsättet bara betydelse genom olika diskurser, eftersom vi alltid tillskriver de fysiska objekten betydelse och denna betydelse skiftar beroende av vilken diskursiv kontext de placeras i⁵⁰.

Jag kommer i den här uppsatsen att identifiera en diskurs om det ideala parförhållandet och dess subektpositioner, utifrån den bild som framkommer ur mitt material och koppla den till längtan efter tvåsamhet. Denna diskurs kanske inte är representativ för något annat än just denna specifika kontext. Men större anspråk än så har jag inte. Empirin kommer alltså att representera ett fragment av den diskurs om parförhållandet som jag vill undersöka. Jag kommer att se det som att jag *konstruerar* en diskurs, eftersom jag aldrig kommer att kunna ge en korrekt representation, och att det är jag som urskiljer och avgränsar detta fenomen på ett visst sätt, som någon annan kanske hade urskiljt och avgränsat på ett annat sätt. Att på ett korrekt sätt avgränsa en diskurs eller få fram diskursens kärna är ett omöjligt projekt, men genom att ta del av olika människors uppfattning av ett fenomen menar jag att man kommer närmare en exemplifiering av en viss diskurs. Foucault menar att det är att undersöka statements som är att undersöka diskurser. Jag menar att jag får fram en typ av statements genom att studera hur människor beskriver sin längtan efter och föreställningar av (det ideala) parförhållandet.

2.4 Diskursanalys – en presentation

En diskursanalys förskjuter den traditionella uppmärksamheten från hur verklighet *är* till hur verklighet *skapas* och *upplevs*.⁵¹ Diskursanalys är ingen enhetlig metod, utan en rad tvärvetenskapliga ansatser med olika användningsområden där det råder oenighet om både hur diskurs ska definieras och hur diskurser bör analyseras.⁵²

---

⁴⁹ Sahlin, 1999, s.86f

⁵⁰ Winther Jörgensen & Phillips, 2000, s.42

⁵¹ Börjesson, 2003, s.23

⁵² Winther Jörgensen & Phillips, 2000, s.7

Gemensamt för diskursanalytiska angreppssätt är att alltid se ett fenomen *som* någonting. Empirin talar aldrig för sig själv, utan behöver alltid presenteras, dramatiseras och förstås inom ramen för någon typ av problematisering. Det studerade måste också förankras i sitt kulturella sammanhang och kontextualiseras snarare än generaliseras i allmänna teoretiska termer. Det gäller att se alternativa tolkningsmöjligheter i det som tas för självklart⁵³.

Därför undersöks de komplexa processer som leder till att ett objekt avgränsas och tilldelas mening och hur objektet står i relation till andra kategorier/fenomen i samhället. För till varje kategori/fenomen knyts det sammanhang, moral, värden och rationalitet av olika slag och därför är det viktigt att fråga sig vad denna betydelsebildning gör för att befästa ”verkligheten” och vilka eventuella effekter detta får.⁵⁴

Michel Foucault är en av dem som bidragit till att utveckla teori och begrepp till det diskursanalytiska angreppssättet. Centralt i hans tänkande är det ömsesidiga beroendeförhållandet mellan makt och vetande, som kopplas samman genom diskursiv praktik, där talet kan vara både maktinstrument och makteffekt samtidigt⁵⁵. Genom att den rådande diskursen definierar ”parförhållandet” på ett visst sätt uppfattar och talar människor om ”parförhållandet” på just det sättet. Enligt Foucault är makten överallt och inneboende i alla typer av relationer.⁵⁶

Foucault menar vidare att man bör studera olika fenomen genom

”...att rycka loss dem ur den skenbara självklarhet som omger dem, att blottlägga de problem de reser, att erkänna att de inte utgör någon trygg punkt utifrån vilken man kan ställa andra frågor (...) utan att de i sig själva ställer en rad frågor: Vad är de? Hur skall man definiera och avgränsa dem? Vilka skilda typer av lagar kan de vara underkastade? Vilka artikuleringar är de mäktiga? Vilka underavdelningar kan de ge upphov till? Vilka specifika fenomen framkallar de inom diskursfältet?”⁵⁷

Människor är inte autonoma, utan styrs av den diskursiva kontext de befinner sig i, vilken skiftar. Foucault menar att människor intar och talar utifrån olika subjekspositioner, beroende på diskursivt sammanhang. Dessa subjekspositioner sätter gränser för handlingsutrymme, eftersom de innefattar olika förväntningar och föreställningar som måste upprätthållas för att du ska förstås och vara exempelvis ”pojkvän” på ”rätt” sätt.⁵⁸

2.5 Diskursanalys som metod i min uppsats

Bergström och Boréus menar att diskursanalys kan användas som en speciell och breddad form av textanalys med fokus på makt och de språkliga uttryckens tvingande karaktär, där

---

⁵³ Börjesson, 2003, s.17f

⁵⁴ Börjesson, 2003, s.24

⁵⁵ Börjesson, 2003, s.34

⁵⁶ Foucault, 2002a, s.104f

⁵⁷ Foucault, 2002b, s.41

⁵⁸ Bergström & Boréus, 2005, s.310

tyngden läggs på att undersöka vilka tvingande normer som en viss diskurs skapar⁵⁹. Därmed liknas metoden vid ett textanalytiskt verktyg där det sammanhållna och gemensamma i diskursen, snarare än dess motsättningar bör lyftas fram.⁶⁰ Detta är hur jag kommer att använda metoden.

Jag kommer att försöka identifiera och dekonstruera de normer som jag menar underbygger idén om det ideala parförhållandet på match.com.⁶¹ Jag kommer också att diskutera de subjekspositioner som det ideala parförhållandet skapar, flickvännen och pojkvännen, och vilka genusspecifika uttryck de tar i just den här kontexten. Jag menar att hur man talar och handlar utifrån de subjekspositioner som skapats i den aktuella diskursen är intressanta eftersom det på något sätt får representera diskursens effekt. Om det skulle gå att tala om en parförhållandets diskurs i vårt svenska samhälle så är det dess effekter som framkommer. Jag utgår ifrån att de hegemoniska diskurserna speglas i människors tal och handling, och att de också bidrar till att upprätthålla, förstärka och ibland förändra dessa givna normer. Vad som framkommer är det som kommer att ses som diskursen om det ideala parförhållandet på match.com.

3 Material

Här kommer jag att presentera, motivera och diskutera mitt material utifrån vilka val jag har gjort och hur det har samlats in.

3.1 Val av material

Jag ville undersöka parförhållandet och dess form och ifrågasätta dess status som främsta form för mänskliga relationer. För att göra det var jag intresserad av att undersöka vad människor saknar och söker efter när de längtar efter ett parförhållande och hur idén av det ideala parförhållandet ser ut för dessa människor. Här hade jag kunnat intervjua, vilket hade tagit lång tid och jag hade fått ett begränsat och specifikt material. Ett annat alternativ hade varit att utforma en enkät. Risken med det hade varit att materialet skulle bli för tunt, att det hade varit svårt att få människor att ta sig tid att fylla i enkäten utförligt och utveckla sina svar. Därför tänkte jag att en dejtingsida på internet kunde vara en bra medelväg. Hit har människor sökt sig just för att de saknar tvåsamhet och önskar ett parförhållande. Detta borde innebära att de därför ansträngt sig för att verkligen precisera vad de söker, och ha velat framställa sig själva som den ideala potentiella partnern som kan erbjuda det ideala parförhållandet.

---

⁵⁹ Bergström & Boréus, 2005, s.328

⁶⁰ Bergström & Boréus, 2005, s.312

⁶¹ Eldén, 2005, s.68

Populationen i denna studie består av personer som registrerat sig på match.com och som låg först vid det tillfälle då jag var inne och hämtade mitt material. Det är med andra ord ett slumpmässigt urval, även om jag valt att fokusera en viss åldersgrupp i ett visst geografiskt läge. Detta för att jag ville åt drömmen och idealbilden av parförhållandet, inte av familjen. Därför tog jag bort äldre åldrar som i större utsträckning har erfarenhet av stadiga parförhållanden och barn och giftermål och vars idealiserade bild kan ha färgats av detta.

Vad som kan vara ett problem i mitt material är om människor inte är seriösa, dvs. att personerna bara "hittar på" i sina presentationer. Men tidigare forskning visar att människor i väldigt liten utsträckning utger sig för att vara någon de inte är i den här typen av communities⁶². Detta stöds av mitt material vilket jag menar visas genom medlemmarnas tyngd på ärlighet och efterfrågan av "seriösa svar". Det är i alla fall vad jag utgår ifrån.

Syftet är som sagt inte i första hand att undersöka hur längtan efter tvåsamhet tar sig uttryck specifikt på dejtingsidor på internet, utan detta var den arena bland flera som jag ansåg skulle kunna besvara mina frågor. Den bild som framkommer ur ett material hämtat från internet är däremot inte nödvändigtvis samma bild som hade framkommit om jag hade intervjuat fyrtio personer som inte har internet som främsta arena för sitt kontaktsökande. Men huruvida personer som använder internet i kärlekssyften skiljer sig från dem som går på krogen är inget jag kommer att utreda.

3.2 Insamling av material

Den 16 november 2006 samlade jag mitt material. Jag sökte på "kvinna söker män" och "man söker kvinnor" på dejtingsidan match.com. Jag begränsade sökningen åldersmässigt (18-30 år) och geografiskt (inom 80km från Malmö). På sökningen "kvinna söker män" respektive "man söker kvinnor" fick jag 500 träffar på båda, vilket jag antar är någon slags maxgräns eftersom det verkar lite väl osannolikt att båda hamnar på ett så jämnt och exakt antal. Jag sökte också på "kvinna söker kvinnor" respektive "man söker män" och fick då 18 respektive 12 träffar. En ganska stor skillnad med andra ord, vilket kan förklaras som att den sida jag valt i första hand är en heterosida och att människor som söker icke-heterosexuella kontakter i större utsträckning använder andra forum. I resultatet av mina sökningar plockade jag ut de 20 första träffarna från sökningen "kvinna söker män" respektive "man söker kvinnor".

3.3 Presentation av och diskussion kring materialet

Den nätdejtingsida jag har samlat mitt material från heter match.com och gör anspråk på att vara Sveriges största och har "när du tar kärleken på allvar" som motto. I presentationen av sidan kan man läsa "därför fungerar match.com":

---

⁶² Daneback, 2006, s.12

En spännande blandning medlemmar.

Vi är störst och därför finns det någon för alla. Oavsett vad [sic!] du letar efter.

Flest singlar som letar efter seriös relation.

Fler än 75% av våra medlemmar letar efter den där speciella personen för en långsiktig relation.

Flest giftermål.

Vi har inspirerat till dubbelt så många giftermål som någon annan sajt. Det känns bra.

Av ovanstående är det lätt att utläsa att syftet med den här sidan är att föra samman människor i ett seriöst parförhållande, som förhoppningsvis ska leda till giftermål. Inriktningen är alltså inte sex eller tillfälliga förbindelser. Att sidan inte är (uttalat) inriktad på en viss sexuell identitet eller praktik bidrar också till att jag anser att den är lämplig för en diskussion kring längtan efter tvåsamhet inom den heteronormativa ramen.

Mitt material kan liknas vid en enkät (se bilaga), utformad av en dejtingsida i syfte att sammanföra människor. Därför anser jag att det borde representera den hegemoniska diskursen kring parförhållandets form och funktion och att detta kommer att speglas i människors önskemål och uttryck för längtan efter tvåsamhet.

4 Analys

Här kommer jag att redogöra för materialet genom att se hur människor beskriver sig själva, vad de söker och vilka föreställningar de har om det ideala parförhållandet och vilka gränser match.com sätter för vad som är möjligt att söka, genom hur sidan är utformad. Detta kommer att följas av ett avsnitt med olika teman som jag tycker är av vikt i diskussionen. Avslutningsvis kommer jag att diskutera det jag har kommit fram till i en resultatdel.

4.1 Redogörelse för materialet

Det här avsnittet kommer att delas upp i tre delar. Den första kommer att behandla ramarna för vad som är möjligt på nätdejtingsidan. Den andra kommer att redogöra för de val personerna gjort i samband med skapandet av deras profil och den tredje de önskningar personerna ger uttryck för i presentationens friare del.

Bland de olika alternativ man kan välja när man fyller i uppgifter om den man söker vid registreringen (se bilaga) finns nästan alltid antingen ”valfri”, ”vilken som helst” eller ”inget svar” med. Då något av dessa tre alternativ har valts kan det tolkas på olika sätt. De kan förutom det de anger, också indikera att personen inte ansett att frågan är viktig att svara på, inte velat specificera för att öka sina matchningschanser, eller helt enkelt haft bråttom i utformandet av sin presentation. Därför ses inte dessa som tungt vägande svar i analysen.

4.1.1 Dejtingsidans ramar

De personliga presentationerna är uppbyggda i fyra olika delar. Första delen handlar om personen i fråga under rubriken ”matchar ni varandra?”. Där fyller man i användarnamn, rubrik på profil, ålder, bostadsort, relationsstatus, ”har barn”, ”vill ha barn”, etnicitet, kroppstyp, längd, religion, röker, dricker. Efter det följer den fria presentationen, ”Mer om mig”, som ska vara på minst 200 och max 2000 tecken. Del tre heter ”Om mitt liv” och där fyller man i ögonfärg, intressen, utbildning, sysselsättning, värderingar, djur med mer. Och fjärde delen heter ”Om min dejt” och består av ungefär samma punkter som man tidigare fyllt i om sig själv. Plus ett avsnitt som heter ”ja tack till” och ”nej tack till” som här kommer att behandlas separat.

Första delen visar vad som räknas som det primära; kön och ålder är absolut viktigast, även (den rasifierade) kroppen, religion samt rök- och alkoholvanor. Dessa uppgifter ger en basic bild av vem du är, det är utifrån dessa punkter som första sällningen görs. Det är nämligen denna del som kommer fram i ett sökresultat och för att få ta del av den fullständiga presentationen måste man klicka sig vidare. Detta kan man därför påstå är det som match.com utgår ifrån är det primära för att ringa in sin blivande partner.

Andra delen är självpresentationen som jag kommer att redogöra för närmare under nästa rubrik. Här beskriver man sig själv och vad man söker med egna ord och ger därför en mer personlig bild av sig själv.

I tredje delen får man fylla i hår- och ögonfärg, träningsvanor, kostvanor, kroppsdekorationer, intressen, utbildning, yrke, inkomst, språk, politik*, stjärntecken, boendesituation och djurpreferenser. Klassiska punkter för att beskriva sig själv utan att det egentligen säger så mycket om vem du är som person.

Del fyra, ”Om min dejt”, innehåller tjugo punkter. Fyra av dem handlar om kroppen, tre kan relateras till kulturell bakgrund, tre till sysselsättning, två rör laster, tre rör familjebildning samt de två ovan nämnda ja-tack/nej-tackpunkterna. Detta är intressant för att det visar vad match.com anser är det som är viktigast att kunna välja och välja bort hos en blivande partner. Till exempel är gemensamma intressen eller politiska värderingar inte något match.com anser är något som man borde ha specifika önskemål om, däremot etnicitet, religion och språk. Att kroppen får fyra punkter är föga förvånande, inte heller att rök- och alkoholvanor tas upp. Att man får möjlighet att specificera önskad utbildningsnivå, arbete och inkomst, liksom huruvida man är frånskild, änka eller singel och om man har eller vill ha barn säger också en del. För här blir betydelsen av ras- och klassaspekter framträdande, liksom den heteronormativa ramen, det spelar roll om du har varit gift innan, om du är ensamstående mamma eller om du

---

* vilket är begränsat till alternativen ultrakonservativ, konservativ, mitt emellan, liberal, nonkonformist, annan ståndpunkt, inget svar, vilket borde tyda på att sidan är gjord i en amerikansk kontext. Detta är ju knappast de politiska alternativ som hörs i Sverige.

inte vill ha barn. Du ska ha möjlighet att välja bort det som faller utanför normen. Hos en blivande partner är det alltså fyra punkter som är viktiga; etnisk bakgrund, klassposition, utseende och tidigare erfarenhet av relationer.

De valbara alternativen under "etnicitet" är också värda uppmärksamhet. Enligt match.coms världsbild befolkas jorden av indier, asiater, latinamerikaner, människor från mellanöstern, européer, annat, afrikaner, sydeuropéer, människor från medelhavsländerna samt människor med blandad härkomst. Dessa är alltså de alternativ som kan kryssas i. Intressant är att människor från Nordamerika och Oceanien helt utesluts, att du kan specificera både "sydeuropé" och "från medelhavsländerna" samtidigt som "europé" rätt och slätt finns med. Även att "människor från mellanöstern" och "indier" har skiljts ut från den övergripande kategorin "asiat" är intressant. Detta visar att match.com anser att vissa grupper är mer betydelsefulla att kunna välja eller välja bort än andra. Och detta baseras inte på närhetsprincipen (även om det visserligen finns flest alternativ inom Europa). Vad är det till exempel som gör "indier" till en grupp som ska kunna väljas specifikt? Vad är det som skapar en viktig skillnad mellan dem och övriga asiatiska nationaliteter? Oavsett vad match.com grundat sin världsbild på, är det en tydlig hierarkisering av världens folkgrupper som framkommer.

Under "gillar" och "ogillar" får personen i presentationen kryssa i "ja-tack" eller "nej-tack" till femton olika karaktärsdrag/egenskaper; piercing, djärvhet/självsäkerhet, intelligenseliten, bryta mot reglerna, dansa, erotisk litteratur/konst, flörta, långt hår, pengar, visa ömhet på offentlig plats, makt, sarkasmer, nakenbad, tatueringar, spänningssökare.

Den här punkten är den del av standardformen som avviker mest och som ska bidra till att ge en lite bättre bild av vem man är, utöver ens mer ytliga egenskaper som utseende, arbete och intressen. Dessa kännetecken är alltså det som ska hjälpa till att beskriva personligheten.

Genom dessa femton punkter framkommer hårddraget två olika persontyper; de som säger ja-tack och de som säger nej-tack. Den roliga, spännande, öppna personen som gillar att bada naken, har piercing och dansar, eller den tråkiga, tillknäppta och konservativa personen som inte gillar erotisk litteratur/konst, aldrig skulle tatuera sig eller vilja hångla på offentlig plats. Att säga ja-tack ger en bild av en sexuellt frigjord och lite vågad person, vilket gör att nej tack automatiskt blir det motsatta. Hur kommer det sig att match.com har valt ut just dessa femton aspekter för att ge sina medlemmar en uppfattning om deras personlighet? Flera av dem är inte vad man skulle kunna kalla vanliga beståndsdelar i en idealbild av parförhållandet. Varför inte mer romantik på en sida som ska sammanföra människor i seriösa relationer? Dessa femton aspekter för snarare tankarna till någon av rollinnehavarna i amerikansk såpa och är enda stället där sexassociationer kommer in. Erotisk litteratur/konst blir härigenom en genre, som människor förväntas gilla eller ogilla, trots att det är en

tolkningsfråga vad det egentligen innefattar. Flera av dessa femton punkter ger associationer utöver vad de egentligen betyder i sig själva och flera är tolkningsbara. Främst genom den helhet de bildar tillsammans.

4.1.2 De individuella presentationernas standardsvar

Under standardsvaren där man kan välja bland olika alternativ har majoriteten sällan valt att specificera, utan istället valt ”vilken som helst”. Som jag nämnde tidigare kan detta tolkas på flera sätt. Jag har ändå valt att sätta fokus på dem som valt att specificera eftersom det är mer entydigt och representerar ett aktivt val. ”Vilken som helst” innebär indirekt att man breddar urvalet och säkerligen är det många som inte känner att de måste ha så många krav i den här fasen. Det innebär att mer specifika analyser är svårt, men att de stora dragen istället framkommer tydligare, och detta kan man också hävda innebär att det som kommer fram är det som ses som självklart och som människor inte tror ska kunna (miss)uppfattas som avvikande eller för kravfullt. Därför kommer jag att sätta fokus på just dessa stora drag för att få fram ramen för det ideala parförhållandet.

Längd, ålder och kroppsform hör till det som de flesta tagit sig tid att specificera under ”om min dejt”. Här framkommer en bild av att kvinnan ska vara kortare och yngre eller lika gammal som mannen. Denna bild framkommer tydligast från kvinnornas presentationer. Männerna vill visserligen i de flesta fall vara längre än sin blivande partner, men när det gäller ålder är det för dem viktigare att man är ungefär jämgamla.

De alternativ som finns under ”kroppsform” är ”slank”, ”ganska genomsnittlig”, ”atletisk/muskulös”, ”kraftigt byggd”, ”några kilon för mycket”, ”annat” och ”vilken som helst”. Det är möjligt att kryssa i flera alternativ. Det ideal som framkommer är att kvinnan helst ska vara slank och mannen atletisk/muskulös. Ungefär tre av fyra har valt att ange önskemål om den blivande partnern. Ingen av männen kryssade i ”kraftigt byggd” eller ”annat”. Denna typ av kropp anses inte önskvärd på en kvinna.

På de punkter som rör tidigare erfarenheter av relationer och familjebildning (”relationsstatus”, ”har barn” och ”vill ha barn”) har majoriteten av både kvinnorna och männen valt ”vilken som helst”. Alternativen under ”relationsstatus” är ”singel”, ”separerad”, ”skild”, ”änka/änkeman” samt ”vilken som helst”. Nio av kvinnorna har kryssat i att de önskar någon som är singel, medan sju av männen har gjort detsamma. Ingen har kryssat i att de specifikt önskar någon som är separerad, skild eller änka/änkeman. Intressant är vad de lägger för betydelse i ”singel” eftersom singel här (av dem som fyller i) ställs i opposition till de övriga alternativen. Det utesluter därmed att man kan vara singel om man har varit gift eller haft ett seriöst förhållande innan. Vad som framkommer är därför tron på den rätta eller i alla fall den unika, och en norm som menar att man ska vara varandras första seriösa

förhållande. Detta är ett romantiskt ideal, där sexuell historia och tidigare relationer är något man inte vill kännas vid.

Under ”har barn” har femton kvinnor och sexton män kryssat i ”vilken som helst”. Tre av fyra har alltså inget emot att deras blivande partner har barn från en tidigare relation. Detta går emot önskan om att partnern ska vara ”singel” enligt den betydelse som ordet tilldelats av match.com. Möjligt är att människor inte lägger samma betydelse i dessa begrepp.

Nio kvinnor respektive tolv män söker en partner som vill ha barn. Inte en enda har kryssat i att de inte vill ha barn. Här är ålder en viktig faktor. Min sökning begränsades till åldersspannet 18-30 år vilket med stor säkerhet påverkar detta. Barn är med andra ord en naturlig del av ett seriöst parförhållande och inget som någon vill utesluta.

Språk, etnicitet och tro är tre andra punkter som är möjliga att ha önskemål om. Drygt en tredjedel av kvinnorna respektive männen angav att de ville att deras blivande dejt skulle tala deras eget modersmål (vilket var svenska respektive danska). Etnicitet hade motsvarande statistik; tolv kvinnor respektive fjorton män hade inga speciella önskemål, medan de resterande ville ha en europé och i några fall hade personerna valt till några andra alternativ. Här fanns det möjlighet att välja flera (se bilaga). Av dem som valt att specificera är det ingen som har valt ”afrikan” eller ”asiat”.

”Tro” var inget som specificerades i någon stor utsträckning. De som ändå valde att specificera valde religioner kopplade till kristendomen eller ingen tro alls, vilket indirekt innebar att de valde bort muslimer, judar, hinduer och buddhister.

Utbildning, arbete och inkomst kan man också ange önskemål om under ”om min dejt”. Tre av männen har angett att deras blivande partner ska ha minst grundskola och tre minst högskola. Fyra av kvinnorna kräver grundskola och tre högskola. Resten har valt ”vilken som helst”. När det gäller arbete har fyra män respektive tre kvinnor kryssat i ett antal alternativ på vad de skulle vilja att deras blivande partner ska arbeta med. Endast en (man) har angett önskad inkomst.

4.1.3 De individuella presentationernas friare delar

En intressant aspekt av samspelet på internet är hur man presenterar sig online. Genom självpresentationen försöker vi att kontrollera och styra den information som ligger till grund för andras intryck av oss⁶³. Ett bra intryck är av yttersta vikt på en dejtingsida. Du ska marknadsföra dig själv som en potentiell partner vilket givetvis påverkar hur du väljer att presentera dig, vilka sidor du väljer att lyfta fram samt vilka du inte vill berätta om. Därför kan man anta att den bild som framkommer i många fall är förskönad eller i alla fall riktad.

---

⁶³ Månsson et al, 2003, s.15

I skapandet av profilen finns det tre punkter som är mer fria i sin form, och där medlemmarna formulerar sig fritt. Den första är deras användarnamn, den andra rubriken på deras profil och den tredje deras längre presentation – ”mer om mig”. Här är det intressant att se vilka uttryck människor väljer, vilka strategier som kan urskiljas och vilken bild man ger av sig själv, samt vad det är man söker.

När det gäller användarnamnet är det ganska begränsade valmöjligheter. Eftersom sidan har många medlemmar, och man inte kan ha samma användarnamn, är detta inget starkt analysobjekt. Dessutom kan man söka på dessa användarnamn och eftersom jag inte vill att man ska kunna identifiera de personer vars presentationer utgör mitt material, har jag valt att inte ha med dessa i analysen.

Texterna under ”mer om mig” är mer eller mindre utförliga. En del nöjer sig med fem, sex rader, andra ger ingående beskrivningar av vilka de är, vad de gör och vad de söker och önskar sig av en partner och i ett förhållande. Här är det också viktigt att försöka se vad som *inte* sägs. Vad som utesluts och vad det säger om hur man vill framställa sig.

Hur kvinnorna beskriver sig själva

Kvinnorna beskriver sig i stor utsträckning utifrån adjektiv. Mest förekommande är glad, hjälpsam, hälsomedveten, känslig, liten, lugn, naturlig, nyfiken, pigg, positiv, pratglad, rolig, självständig, snäll, social, söt, ärlig, och öppen.

När kvinnorna beskriver sig utifrån vad de gör är det sällan ingående; de jobbar och tränar, men specificerar sällan vidare. Vanligt är att framhäva att man är mån om sitt yttre, genom uttryck som ”springer för att jag måste” och ”jag gillar och piffa till mig”. De flesta skriver att de tränar och att de är hälsomedvetna. Utseendet är viktigt.

När det handlar om vad de värderar i sina liv är det vänner, familj och ett gott skratt, samt klassiska ämnen som resa, festa, äta på restaurang, lyssna på musik och läsa en god bok. Få skriver något som avviker, ingen beskriver sig utifrån något stort intresse eller att de brinner för något speciellt, eller på annat sätt engagerar sig i något som påverkar deras liv och som betyder mycket för dem. Det närmaste man kommer är en som skriver att hon spelar fotboll och en annan som beskriver sig såhär:

”Är väldigt lat har dåligt tålamod och är otroligt oekonomisk. När det gäller saker jag brinner för kan jag dock slita som en häst dag och natt! En s.k. känslomänniska med andra ord. Mina goda sidor är att jag är otroligt snäll, ställer upp, är anpassningsbar, är oftast glad och trevlig, försöker vara ärlig och bjuder på mig själv.”

Hon skriver inte vad det är hon brinner för och det verkar inte vara det viktiga. Poängen ligger här i att hon inte alltid är lat. Samtidigt kopplas engagemang till känslor och ställs i opposition

till sina goda sidor, vilka istället får representeras av uppoffrande och godhet. Det verkar vara viktigt att framställa sig som enkel och foglig.

”Kan nog uppfattas som en ’tuff tjej’. Sanningen är att jag är en riktig vekling som smälter av en kyss i pannan och en klapp på kinden.”

Attityd och vilja får förekomma, om det bara följs av ett ”men” där mjukhet och behövande är det ”sanna”. Du får gärna ge sken av att vara stark. En annan kvinna beskriver hur hon har fått höra att hennes förra presentation varit ”hård”, så nu har hon fått ”tänka till lite”. Sedan beskriver hon sig som ”glad, social, otroligt omtänksam. Ibland snäll så jag är mesig”. Det ”hårda” är borta och kvar är en betydligt mjukare bild.

”Jag är en snäll och lite tokig flicka som behöver någon som stabiliserar upp min tillvaro lite ibland.”

I flera av presentationerna syns tendenser till den klassiska aktiv-passivdikotomin. Hon väntar på att han ska ta initiativet och stå för aktivitet; ”fånga mitt intresse” och ”någon som kan hålla mitt intresse kvar länge”. Kvinnorna sätter sig som passiva och det blir därmed upp till mannen om det ska bli och bestå.

Kvinnorna ger överlag en oproblematisk och opersonlig bild av sig själva; ”är en helt vanlig tjej”. Här är det inte nåt speciellt som efterfrågas, utan något helt vanligt, inga konstigheter.

Vad kvinnorna söker

I beskrivningen av den partner de söker använder de följande adjektiv; aktiv, barnkär, charmig, framåt, harmonisk, kärleksfull, likasinnad, lugn, (med) humor, nyfiken, optimistisk, rolig, romantisk, seriös, självständig, snäll, spontan, trofast, trygg, ärlig, ödmjuk, öppen.

Flera uttrycker att utseendet är viktigt, men betonar att charm, stil och personlighet är ännu viktigare. Ärlighet, humor och skratt är annars det som nämns oftast. Det är viktigt att ha kul ihop. Flera efterfrågar män med liknande intressen och värderingar. Men det är inte mycket som kommer fram under den här rubriken. Kraven på mannen är inte så specifika. Istället sätter kvinnorna större fokus på den förväntade relationen och ger en ganska klar bild över hur den ska se ut och vad som är viktigt där.

Kvinnornas längtan efter tvåsamhet

*”har varit själv helt för länge”
”trött på att vara singel”*

Här kommer självklarheten av att sakna tvåsamhet och tvåsamhetens värde i sig självt fram.

”Jag har på sistone känt att det kan bli lite ensamt ibland, speciellt nu i höstmörkret, och att det hade varit trevligt med någon vid min sida”

Samma tema här. Avsaknad av tvåsamhet är detsamma som att vara ensam, trots att den här kvinnan nämner ett socialt liv. Men ensamhet kan inte botas av vänner och familj, såsom en partner kan.

”behöver någon som stabiliserar upp min tillvaro lite ibland”

”Jag behöver någon som kompletterar mig och stödjer mina svaga sidor...:)”

Här uttrycks önskan om den helande hälften. Den som kompletterar henne och får ordning på tillvaron.

Kvinnornas bild av det ideala parförhållandet

Här har jag sammanfattat de önskemål som framkommit i fyra olika typer som jag kallar; den rena relationen, den stora kärleken, den jordnära relationen och det komplementära förhållandet. Dessa ska inte ses som helt åtskilda snarare visa på olika tyngdpunkter av vad som grundar det ideala parförhållandet.

- *Den rena relationen.* Dessa kvinnor söker likasinnade män med liknande intressen och värderingar, vilket speglar en mer pragmatisk syn på parförhållandet där man ska vilja göra saker tillsammans och är på samma nivå. ”Kommunikation är en grundsten i alla relationer” och att alla relationer handlar om att ”ge och ta av varandras erfarenheter, upplevelser och intressen”, är citat som ger uttryck för den här typen.
- *Den stora kärleken.* Detta är bl.a. kvinnor som använder ord som ”det berömda klicket” och ”jag söker äkta överväldigande filmisk kärlek... en sån kärlek som är starkare än något annat”. Här är det romantiska idealet tyngdpunkten. Här har man inte så mycket uttryckta önskemål, utan detta ska var något som man inte styr över, något som bara händer.
- *Den jordnära relationen.* Här är det grundläggande att man ska visa varandra ärlighet och respekt. Detta är kvinnor som uttrycker besvikelse över hur de blivit behandlade av män innan. ”Jag är så trött på män som drar valser”. Därför förkastas det romantiska idealet till förmån för att ha båda fötterna på jorden och veta vad det är man har. ”Jag kan och accepterar rätt mycket, förutom lögnen och falskhet”. Det är inga stora krav. Skillnaden i den här typen mot den rena relationen är just denna kravlöshet vad gäller partnern, förutom just att ärlighet ska vara framträdande.

- *Det komplementära förhållandet.* Detta är sådana som söker sin andra hälft, den som kan ”stödja mina svaga sidor” och ”stabilisera upp min vardag”. ”Kom och rädda mig” är ett annat uttryck som får illustrera detta. Här är komplementär olikhet grunden.

Hur männen beskriver sig själva

De adjektiv männen använder om sig själva är blyg, glad, hjälpsam, humoristisk, lugn, lyhörd, nyfiken, omtänksam, positiv, pratglad, rolig, romantisk, snäll, söt, trevlig, vanlig och öppen.

Det är lugna och snälla killar som kommer fram i de här presentationerna. Killar som har tröttnat på krogragg och vill laga mat till en flickvän på helgen istället för att gå ut. De flesta av dessa är i trettioårsåldern, en ålder då det enligt normen är dags att stadga sig.

Männen beskriver sig själva i stor utsträckning utifrån vad de *gillar*, vad de *gör* och vad de är *bra på*. Majoriteten skriver vad de arbetar med eller studerar till, vilken typ av träningsaktivitet de utövar och vad de gör på fritiden. Det är inte lika vanligt att de beskriver sig själva utifrån adjektiv. När det görs är det för att framställa sig som en god människa, snarare än att beskriva sina personliga karaktärsdrag. Många skriver att de gillar att laga mat och att de är bra på det; ”I’m the master in the kitchen”.

Flera beskriver också hur de ser ut och vad de har för klädstil. Även männen känner att utseendet är viktigt. Familj och vänner samt ärlighet framhålls även hos männen vara av stor vikt.

De använder ofta ord som ”jag trivs mycket bra med...” och ”jag älskar min...”, för att visa att de är nöjda och lever bra liv. Männen är med andra ord måna om att ge en lyckad och positiv bild av sig själva, och att det enda som fattas för att fullända bilden är en partner. Detta uttrycks till exempel genom ”jag söker efter den sista pusselbiten i mitt liv”.

Vad männen söker

Generös, glad, gulligt lekfull, (med) humor, impulsiv, lugn, pigg, positiv, mogen, naturlig, nyfiken, rolig, självgående, snäll, stabil, söt, ärlig och öppen, är de adjektiv som männen använder ”om sin dejt”.

”Fötterna på jorden”, ”trivas med sig själv” och ”självgående” är egenskaper som männen efterfrågar hos sin blivande partner, men inget de skriver om sig själva. Det är också viktigt att ha kul ihop och att hon har humor och är impulsiv. ”Pigg” är också ett vanligt önskemål på den ideala kvinnliga partnern, men inget som någon man beskriver sig själv som eller som kvinnor önskar hos män.

”Jag söker en öppen, naturlig och ärlig tjej som liksom jag vill dela livet tillsammans med någon man älskar.” Att kvinnan ska vara ”naturlig” är ett ideal hos flera män, samtidigt som det inte riktigt framkommer vad det innebär. Ingen kvinna efterfrågar en naturlig man.

Männen kallar sig istället för ”vanlig”. ”Har inga specifika krav på utseendet, men det måste vara nåt speciellt med henne” skriver en man. ”Jag är svag för fräknar”. ”Jag föredrar söta framför snygga tjejer”. ”De ska vara mogna och stabila men ändå gulligt lekfulla”. Detta är exempel på hur männen uttrycker önskemål om sin blivande partner.

Männens längtan efter tvåsamhet

”Nu när vintern närmar sig vill man gärna hitta någon man kan mysa o skratta ihop med så det inte känns så mörkt och kallt”

Att ha någon att mysa och ha roligt med under den mörka tiden av året efterfrågas av flera. Det är då ensamheten med singelskapet blir som mest tydligt. Eftersom mycket tid tillbringas inne och inte så mycket händer.

”jeg mangler en at dele livets glæder og sorger med”

Förhoppningsvis är den här mannen inte helt ensam och i så fall tyder detta citatet på att det bara är i ett parförhållande som man har den typen av relation där man delar sorg och glädje. Därmed visar detta också på seriositet. Han söker någon som ska stå jämte honom genom livets nöd och lust.

”Har en underbar familj, underbara vänner men fortfarande känns det som om något saknas. Söker den sista pusselbiten i mitt liv.”

Här framgår det liksom i kvinnornas citat att det inte räcker med familj och vänner. Parförhållandet förväntas ge något som ingen annan kan kompensera. Just den starka kopplingen mellan ensamhet och avsaknad av tvåsamhet tyder på att dessa människor lever i en social kontext där singlar känner sig ensamma. Just detta poängterades också av de norrländska män som Nordin talade med, där tvåsamhet ger tillträde till en viss typ av sociala sammanhang.⁶⁴

”Jag trivs fantastiskt bra med mitt liv just nu, det har nog aldrig varit så bra som det är nu. Det enda som hade kunnat göra det bättre hade varit någon att dela det med”

Detta visar att man inte vill framstå som misslyckad bara för att man inte har någon partner. Längtan efter tvåsamhet får inte kopplas samman med misslyckande i männens presentationer.

”Det siges at man lever længere når man er to”

---

⁶⁴ Nordin, 2005, s.35

Här ges det uttryck för romantik. Männen är överlag mer benägna att skriva romantiska presentationer än kvinnorna, kanske för att det faktiskt är mannen som enligt romantiskt ideal förväntas vara den som uppvaktar.

”trivs men saknar det där som gör dagen fulländad. Vill ta vara på dagarna med allt som det innebär och dela lyckan med någon mer än mig själv.”

Vissa nämner inte saknad eller varför de söker det de söker. Således stärks tesen om att det är självklart att man ska vilja ha någon och det enda som återstår är då hur denna person ska vara och vad den idé man har av det ideala parförhållandet ska innehålla. Detta kan också påverkas av att man vill förmedla en bild av sig själv som lyckad och lycklig, där alla negativa aspekter rensas bort i presentationen.

Männens bild av det ideala parförhållandet

Även här har jag sammanfattat de tjugo önskemål som framkommit i fyra olika typer; Den rena relationen, den stora kärleken, den jordnära relationen och det fulländande förhållandet.

- *Det fulländande förhållandet.* Dessa män söker den sista pusselbiten i sina liv. Deras liv är så bra som de önskar och det är bara kvinnan som saknas för att fullända bilden. Parförhållandet i sig är eftersträvansvärt, för det är en självklar del av hur livet ska levas. Dessa män vill ha någon som står vid deras sida, för att det är så som det ska vara.
- *Den stora kärleken.* Denna uttrycks genom att man efterfrågar någon att dela livet med, dela sorg och glädje, älska och älskas, mysa och skratta. Här tror man på den stora kärleken och man har en romantisk bild av hur en relation fungerar. Så länge det finns kärlek finns det hopp.
- *Den rena relationen.* Här vill man ha någon att hitta på saker med. Ibland en hemmakväll, ibland en utekväll, det viktiga är att man kan göra saker tillsammans. Här poängteras också att det är viktigt att man är bra för varandra och att man är redo att kämpa tillsammans. Det är alltså inte en lika idealiserad bild som framkommer om man jämför med de två tidigare typerna.
- *Den jordnära relationen.* Här är ärlighet, öppenhet och trygghet det viktiga. Man har inte en lika klar bild av vad det är man söker och därför efterfrågar man bara dessa grundläggande värden. De här männen uttrycker inte att de blivit svikna (som motsvarande kvinnor), istället poängterar de vikten av nära relationer; ”Jag er super trygghedsnarkoman” och uppmanar kvinnor som inte har samma värderingar att hålla sig borta.

Hur kompatibla kvinnornas och männens föreställningar är

Överlag är det väldigt tillrättalagda presentationer som förmedlar en oproblematiserad bild av vem personen är. Det är inte mycket som sticker ut i dessa presentationer, människor verkar hellre satsa på bredd för att öka antalet potentiella matchningar, än att riskera att nischa sig för mycket. Detta gör att kvinnor och män i stor utsträckning matchar varandra, utan att de ger uttryck för så mycket kompatibla egenskaper/önskemål. Ärlighet är en sådan sak som är viktigt både för kvinnor och män, likaså utseendet. Dessa två aspekter kan faktiskt ses som grundläggande i den här fasen av människors partnersökande.

Kvinnor använder i större utsträckning adjektiv om sig själva medan män i huvudsak identifierar sig utifrån vad de gör. Kvinnor använder ordet "behöver" när de uttrycker sin längtan efter tvåsamhet. Männens *behöver* inte, istället uttrycker man motsvarande längtan som en fulländning av deras i övrigt så lyckade liv. De kvinnor som efterfrågar vad jag kallar det komplementära förhållandet kan jämföras med de män som söker det fulländande förhållandet. Jag har inte velat kalla det för samma typ eftersom jag tycker att det finns viktiga skillnader. Kvinnorna som söker den här typen av relation, saknar någon som tillför *vissa saker* i deras liv, männen söker bara *någon* i deras liv.

Kvinnor är inte lika specifika i sina önskemål. De ger inte en klar bild av hur deras idealman är, istället är det vissa saker de tycker är viktigt i en relation, såsom ödmjukhet, ärlighet och snällhet. Lättsamma, snygga killar med nära till skratt som man kan lita på är det som efterfrågas.

"Fötterna på jorden", "trivas med sig själv" och "självgående" är egenskaper som männen efterfrågar hos sin blivande partner, men inget de skriver om sig själva. Detta är heller inget som kvinnor skriver att de vill ha hos sin blivande partner däremot är det en del kvinnor som tar upp det i sina beskrivningar av sig själva. Antas detta vara självklara egenskaper hos män, medan bara vissa kvinnor har det? Har män alltid fötterna på jorden och är självständiga? Eller är det inget som är av betydelse hos män?

Ingen kvinna beskriver sig som romantisk men önskar en romantisk man. Ingen man önskar en romantisk kvinna men beskriver sig själv som romantisk. Bland adjektiven kan man annars inte märka så stora skillnader. De ord som används ger snarare uttryck för vad som ses som goda *mänskliga* egenskaper, än genusspecifika.

Även om man nämner rika sociala liv i sina presentationer, att de umgås med vänner och familj så räcker inte det. Tvåsamhet i ett parförhållande kan inte kompenseras av något annat. Detta bekräftas av både män och kvinnor.

Även om jag har ansett mig kunna urskilja fyra olika typer av ideala parförhållanden, flyter dessa många gånger ihop, men det har enligt min tolkning funnits tydligt fokus, en

tyngdpunkt, vad människor värderar mest. Trots dessa olika typer har alla gemensamt att det är en viss typ av relation som är i fokus inte en speciell person.

Medlemmarna efterfrågar seriösa relationer i sina presentationer. Precis som en av Danebacks intervjupersoner förklarade, vill man i den här typen av communities ge ett ärligt och seriöst intryck, vilket indirekt utesluter sex⁶⁵. Trots att sex är en av de grundläggande beståndsdelarna i ett parförhållande är det något som inte får nämnas om man vill uppfattas som seriös. Av de fyrtio presentationer som utgör mitt material nämns sex i endast två av dem. Ena gången är det en tjej som skriver

”Älskar träning och aktivering på alla sätt, festa, shoppa, resa, dansa, sexa*Skratt... letar givetvis efter en man som kan hålla mig kvar länge.”

Detta får henne knappast att framstå som i första hand sexinriktad eftersom hon dels sätter det i relation till andra aktiviteter och dels för att hon avrundar med att hon söker någon som kan hålla kvar henne länge. Därmed framstår hon fortfarande som seriös, samtidigt som det ger ett flörtigt intryck.

Det finns ingen tydlig skillnad mellan kvinnor och män vad gäller kärlek och sex. Att män skulle vara mer sexorienterade medan kvinnor är mer relationsorienterade, som Danebacks studie visar, stämmer inte i den här typen av community. Det beror förmodligen på att detta är en relationsinriktad sida, men även här finns möjligheten att sätta fokus.

4.2 Kön och sexualitet

Kön och sexualitet problematiseras inte på match.com. Det första du fyller i är om du är ”man” eller ”kvinna” och om du söker ”kvinnor” eller ”män”. Det är de enda alternativen. Som jag nämnde tidigare är även människor som identifierar sig som homosexuella aktiva på sajten, men det är i väldigt liten utsträckning i förhållande till heterosexuella. Eftersom du inte kan klicka i att du söker både män och kvinnor, uppmuntras knappast de som identifierar sig som bisexuella.

Sajten är heteronormativ. Match.coms logo består av en kvinna och en man enligt offentlig toalettsymbolik, med ett hjärta emellan dem. Detta är ett tydligt tecken på att man i första hand vänder sig till heterosexuella även om det inte uttrycks explicit. De bilder de presenterar under rubriken ”Solskenshistorier” där par som funnit varandra beskriver sin lycka och tacksamhet till sajten, är endast heterosexuella par. Polyamorösa förhållanden är heller inget alternativ på match.com. Det är tvåsamhet som gäller.

Människorna i mitt material reproducerar föreställningen av att det finns två separata kön och att detta är både oproblematiserat och önskvärt. Människor vet vad de vill ha och denna

---

⁶⁵ Daneback, 2006, s.59

vilja är välinpassad i den heteronormativa mallen. Match.com är som sagt tydligt heteronormativ vilket också påverkar populationen på sidan. Det intressanta på den här punkten är därför inte om och varför människor reproducerar uppdelningen i två separata och emot varandra stående kön, utan *hur* detta tar sig uttryck.

4.3 Ras och Klass

Ras och framförallt klass är inte uttalat viktigt i majoriteten av presentationerna. Dock visar match.com genom att ha med punkter som kan härröras till ras och klass att det är något som man *ska* ha möjlighet att ha önskemål om. Ras och klass spelar roll.

Pia Laskar diskuterar i "Heterosexualitetens historia" hur en analys av hur kön isärhålls och förenas heterosexuellt, alltid kräver att man problematiserar ras och klass eftersom dessa aspekter alltid skär in i varandra. Vidare menar hon att blandningen av individer från olika klass och etnicitet inte kan liknas vid ett förbud, utan snarare kan ses som tabun⁶⁶. De tendenser som märks i mitt material lutar åt samma håll; En klar majoritet av personerna bakom presentationerna beskriver sig som européer, en man har kryssat i "asiat" och två kvinnor och en man har valt "inget svar". De som har valt att specificera sin blivande partners "etnicitet" valde också i regel "europé".

Genom sidans urval under "etnicitet" framkommer också att olika "etniciteter" inte är lika mycket värda eller betydelsefulla; Europa representeras t.ex. av tre olika "etniciteter", Afrika bara av en och "indier" och "från mellanöstern" har av någon anledning varit viktiga att särskilja från den övergripande kategorin "asiat". Även i personernas val märks hur vissa "etniciteter" är mer önskvärda än andra. Ingen av dem som har valt att specificera har till exempel valt "afrikan" eller "asiat".

När det gäller klassaspekten är det inte lika tydliga tendenser. Det som får indikera vikten av klass är punkterna utbildning, sysselsättning och inkomst. Endast ett fåtal har valt att ha några speciella önskemål här. Detta kan också bero på att det är svårare att precisera den här typen av önskemål. Visst tyder inkomststorlek på ekonomisk situation, men samtidigt kan någon som studerar till ett höginkomstyrke dölja sig bakom minimiinkomsten. Vissa har angett önskemål om minsta uppnådda studienivå.

De flesta har som sagt valt alternativet "vilken som helst" under de punkter som kan relateras till klass och ras. Detta kan också förklaras med att det faktiskt inte är politiskt korrekt att välja utifrån klass och ras. Samtidigt är detta bara det första steget i urvalsprocessen. Förmodligen visar sig den här typen av preferenser tydligare i ett senare skede när man börjar dejta. I det här läget går personerna på bredd för att öka gruppen potentiella partners, det mer precisa urvalet sker senare.

---

⁶⁶ Laskar, 2005, s. 22f

4.3 Resultatredovisning

Personerna i mitt material fyller redan två av premisserna i heterosexuella matrisen. De identifierar sig som antingen ”man” eller ”kvinna” och begär dem som identifierar sig som det motsatta. Men vad är det då som kännetecknar denna ”man” respektive ”kvinna” som söker ”kvinnor” respektive ”män” via match.com? Och vad kännetecknar dessa ”kvinnor” respektive ”män” som ”man” respektive ”kvinna” söker? Det vill säga; hur produceras/reproduceras genusnormer i ”kvinnors” respektive ”mäns” presentationer av sig själva och vad de önskar? Och vilken helhet bildar detta när denna ordning ska sammanföras i ett parförhållande?

Vilka föreställningar och normer som framkommer skiljer sig beroende på om man sätter tyngden på match.coms utformning eller på det som människor väljer. Dessa går inte heller att helt skilja ifrån varandra. Människors valmöjligheter styrs såklart av sidans ramar, men samtidigt har de möjlighet att både välja och välja bort utifrån detta. Hur match.com och dess medlemmar förhåller sig till den hegemoniska diskursen är också omöjligt att säga. Det jag nedan kommer att presentera som diskursen kring parförhållandet och dess subjektpositioner kommer i vilket fall som helst att baseras på det som framkommit ur mitt material. Det kommer till stor del att vara en diskurs baserad på match.coms utformning, men det är också den bild som människorna i sina presentationer varit tvungna att förhålla sig till. Huruvida de antagit, utmanat eller förkastat denna bild kommer att vara svårt att visa, eftersom de som inte ställer upp på formen förmodligen inte fullföljt sin presentation, alternativt valt ”inget svar” under de punkter de inte tycker är relevanta eller direkt provocerande. Detta kommer inte att diskuteras vidare, istället utgår jag ifrån de som har valt att svara och låter deras bild representera diskursen om det ideala parförhållandet.

4.3.1 Idén om det ideala parförhållandet

Hur det ideala parförhållandet bör utformas rent praktiskt är inget jag kommer att försöka säga något om. Den diskurs som jag konstruerat baseras snarare på *idén* av det ideala parförhållandet. Det innebär att det är en normativ bild som framkommer.

Att människor använder nätdejting för att hitta en partner är ett tecken på parförhållandets egenvärde, att det är den rätta relationen snarare än den rätta partnern som är i fokus. För istället för att bli kär i en person och skapa en unik relation med denna person och lära känna dess bra och dåliga sidor och personlighet, innebär nätdejting på många sätt det motsatta. Här har du möjlighet att fylla i ett detaljerat formulär, med precisa önskningsom vad du vill att din blivande partner ska ha för egenskaper. Redan på förhand har många alltså en tydlig idé om vad det är man söker, både vad gäller typ av och form för relation och partner. Den romantiska kärleksideologin med kärlek vid första ögonkastet som ideal har

därmed fått ge vika. Även om människor i sina presentationer nämner ”det berömda klicket” så är det två bilder av att mötas som inte är helt lätta att sammankoppla.

Jag menar att det är just denna tydliga idé av vad parförhållandet ska innehålla, som är det gemensamma i alla de relationstyper som jag har urskiljt. För oavsett om människor efterfrågar romantisk kärlek eller någon att dela sin vardag med, så är det själva relationen som är det man längtar efter och den person som ska spela huvudrollen i denna relation är inte det primära. Det viktiga är att hitta någon som passar in i denna idealbild.

Detta resonemang går i linje med Giddens teori om utvecklingen mot ”den rena relationen”, där parförhållandet ses som en demokratisk relation mellan två jämlika parter, med samma rättigheter och skyldigheter⁶⁷. Denna syn på parförhållandet förmedlas även av match.com som jag nämnde ovan; ”för vi tycker nämligen att det är en mänsklig *rättighet* att få sova sked”. Därmed är parförhållandet något som människor har rätt till. Eftersom det är den form som korrekt utförd heterosexualitet ska ta, är det antingen något man har eller saknar. Inget man aktivt väljer bort. Det grundläggande i diskursen om det ideala parförhållandet är därmed att det i sig självt är eftersträvansvärt, eftersom det ses som naturligt och det (enda) självklara sättet att organisera intimitet på.

Trots många uttalade krav på och föreställningar om den ideala partnern och relationen, så är romantiken fortfarande närvarande i presentationerna, både bland kvinnor och män, även om det skiljer sig på vissa plan. Kvinnor efterfrågar till exempel romantik medan männen ger uttryck för romantik redan i presentationerna. För kvinnorna är det ett önskemål, för männen en strategi.

Enligt match.com är det kön, ålder, kropp, religion och laster som är de aspekter som är viktigast att de är kompatibla i ett parförhållande. Med andra ord är det primära för ett lyckat förhållande en rad ytliga aspekter. Dessa är lätta att precisera och pekar på att det är praktisk matchning snarare än personlighetsmatchning som är receptet för the perfect match. Dessa aspekter är också lätta att härleda till den typen av normer som är mest tydliga i vårt samhälle; utseende och levnadssätt. Vad du tycker är viktigt i livet och vad du blir arg över, dvs värderingar som ger en mer komplex bild av vem du är får inget utrymme. Match.com bidrar därmed också till att förmedla ytliga bilder av sina medlemmar.

Trots att match.com inte fäster någon vikt vid djupare värden, gör människorna det i den friare delen av självpresentationen. Det som kommer fram där och som människor menar är det grundläggande i ett parförhållande är öppenhet, ärlighet och trygghet. Människor framhåller just vikten av att ha någon att dela saker och ting med. Likaså framkommer det att parförhållandet förknippas med en trygghet, bara i sig självt. Det framställs som villkorslöst, där du alltid har någon. Parförhållandet garanterar att du inte blir ensam. Ensamhet är i mångt

---

⁶⁷ Giddens, 1995, s.58

och mycket det man vill slippa. Ensam blir här detsamma som otrygg. Och den här typen av trygghet kan du inte få någon annanstans ifrån. Ofta talas det mer om ensamhet än om kärlek.

Enligt Giddens är speglingen i en partner och partners betydelse för ens eget identitetsbyggande en viktig del av parförhållandet. Detta är inget som är tydligt uttalat i presentationerna, även om det säkerligen är en av anledningarna till att man söker tvåsamhet. För i ett parförhållande blir du antingen pojkvän eller flickvän, subjekspositioner som är eftersträvansvärda bara i sig själva, eftersom det visar att man är en älskvärd person.

Parförhållandet har också starka associationer till framtid, sammanhang och ett meningsfullt liv. Att bli en socialt vuxen⁶⁸. En mycket viktig beståndsdel av det ideala parförhållandet är den framtida familjebilden. Ingen anger att de inte vill ha barn. Att vilja ha barn är standard och representerar därmed en viktig del av det ideala parförhållandet. Att flera valt att specificera kring ”barn” visar också att detta är en dejtingsida där människor söker seriösa relationer och att barn är en viktig del för att fullända det ideala parförhållandet.

Människors uttryck för längtan efter tvåsamhet bidrar till bilden av att (heterosexuell) tvåsamhet är något som är självklart att sakna, något som är en naturlig del av livet. En av förklaringarna till detta är just det som Ambjörnsson påpekar; att i vissa sammanhang räcker att *inte* ha ett förhållande för att exkluderas ur den heterosexuella normen⁶⁹. Och att det sedan även inom ett parförhållande finns en rad implicita regler att följa för att det ska vara normal heterosexualitet som du praktiserar. Till exempel att du ska vilja ha barn, bo tillsammans och dela livets alla delar i monogam tvåsamhet. Detta kan också vara en förklaring till att presentationerna är så tillrättalagda, man vill helt enkelt inte riskera att avvika från denna mycket snäva ram, som är den heteronormativa.

4.3.2 Det ideala parförhållandets subjekspositioner

De bilder som framkommer av den önskvärda kvinnan respektive mannen i presentationerna skiljer sig på ett par punkter, vilket här kommer att förstås som genus specifika skillnader i den mån de förekommer någorlunda regelbundet. Eftersom de uttryck som genus tar alltid är kontextspecifika, går det inte att identifiera genus utifrån något annat än den kontext som de tar sig uttryck inom. Inte heller kan dessa separeras från andra aspekter såsom ras, klass och sexualitet.

Jag påstår att kvinnligt och manligt naturaliseras i längtan efter tvåsamhet, just för att denna heteronormativa tvåsamhet, som är det som eftersträvas, ses som en naturlig del av livet och som den rätta formen för mänsklig intimitet. Och precis som Laskar hävdar så kräver den heterosexuella föreningen idén om två isärhållna kön⁷⁰. Därmed skapas specifika

---

⁶⁸ Nordin, 2005, s.34

⁶⁹ Ambjörnsson, 2006, s.88f

⁷⁰ Laskar, 2005, s.18

genusnormer i förhållande till detta tvåsamhetsideal och hur dessa uttrycks på match.com har jag försökt visa ovan.

Mitt material är begränsat eftersom det endast erbjuder avskalade beskrivningar av människorna själva och deras drömbild av sin blivande partner. Men detta är också materialets styrka; eftersom människor i den här typen av sammanhang strävar efter att ge en så tilltalande bild som möjligt av sig själva måste det innebära att de fokuserar och riktar sina presentationer att passa normen. På så vis borde denna, om än begränsade bild, spegla de normer människor känner att de måste förhålla sig till.

Så vilka genusspecifika subjektpositioner skapas då i förhållande till idén om det ideala parförhållandet? För det första kan vi kalla dem "flickvännen" och "pojkvännen". Dessa ska vara i ungefär samma ålder, enligt kvinnan kan mannen gärna vara lite äldre. Mannen ska vara längre än kvinnan och gärna atletisk/muskulös, kvinnan gärna slank. Partnern ska helst stämma överens vad gäller etnicitet och religion och ha samma modersmål.

Det är inte bara den här typen av ytliga aspekter som är viktiga. Även vad vi kan kalla "korrekt utförda genus" behöver lyftas fram. Den normativa mannen är lugn, trygg, romantisk och rolig. Han har koll på mode och är någorlunda hälsomedveten. Den normativa kvinnan är söt, pigg, nyfiken och stabil. Hon är mån om att sköta sin kropp, men inte överdrivet fåfäng. Vanliga och naturliga ska de vara, de ideala partnerna, utan svårhanterliga egenskaper. Korrekt uppförande på match.com innebär att inte skriva om sex, inte framställa sig som speciell eller avvika på något sätt och framför allt; att verka seriös.

"Ja-tack/Nej-tack" punkterna som ska ge en lite bättre bild av personerna går på många sätt på tvärs med vad människor framhåller som viktigt i sina fria presentationer. I självpresentationen betonas trygghet, ärlighet, hemmakvällar, skratt och humor. Inte makt, pengar och sarkasmer som match.com anser är sådant man bör ta ställning till. "Djärvhet/självsäkerhet" hamnade högt på önskelistan både bland kvinnor och män men saknar motsvarande önskningsord då männen och kvinnorna med egna ord beskriver sig själva och vad de vill ha. Då är det mildare former som nyfikenhet, självgående och spontan som framkommer. Match.com påverkar inriktning och fokus och får människor att tacka ja och nej till sådant som de inte hade lyft fram själva och bidrar därmed till att förmedla helt andra bilder av sina medlemmar än de själva hade gjort.

Normer kring tidigare erfarenheter av sex och relationer präglas av en blandning av realism och idealism. Man vill gärna vara varandras första seriösa förhållande, vilket uttrycks genom att man söker en "singel". På match.com står som jag tidigare nämnt inte singel i opposition till sambo och gift utan till separerad, frånskild och änka/änkeman. Och dessa väljs aktivt bort. Men den parallella acceptansen av blivande partners barn från tidigare relationer

går emot detta. Att så många kan tänka sig att den blivande partnern har barn tyder dock på att de är redo för familjelivet, och att det är det som är målet med den efterlängttade tvåsamheten.

Presentationernas standarddel är utformad så att det är matchning som är målet. De punkter som tas med är sådana som eftersträvar likhet. Tecken på olikhet och efterfrågan av komplementära egenskaper blir mer tydligt när människor beskriver sig själva genom egna formuleringar och vad de saknar. Där märker man av de klassiska dikotomierna, med aktiva män och passiva kvinnor. Män gör och kvinnor är. Till exempel uttrycker flera kvinnor hur de behöver någon som bringar ordning; hon saknar någon som stabiliserar hennes vardag eller lyfter hennes dåliga sidor. Motsvarande uttrycks inte hos någon man. Därigenom blir hjälpande manligt och behövande kvinnligt.

5 Avslutning

I den här uppsatsen har jag diskuterat idén om det ideala parförhållandet och dess subjektspositioner, utifrån hur längtan efter tvåsamhet tar sig uttryck på en arena som skapats just för att sammanföra människor via en nätdejtingsida. Jag menar att både nätdejting som fenomen och det som framkommer ur människors individuella presentationer, visar att människor *vill* innanför den heteronormativa ramen och detta beror till stor del på att det bara är där som man enligt den hegemoniska berättelsen kan finna äkta tillfredsställelse i livet. Men för att komma innanför denna norm, måste man inta vissa subjektspositioner och anta vissa implicita regler/traditioner/värden i en välutformad mall för hur ens liv ska formeras. Längtan efter tvåsamhet skapar idén om det ideala parförhållandet och (åter)skapar kvinnligt och manligt genus.

6 Litteraturförteckning

6.1 Tryckta källor:

Ambjörnsson, Fanny. *Vad är queer* (Natur och Kultur: Stockholm, 2006)

Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt – Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys* (Studentlitteratur: Lund, 2005)

Börjesson, Mats, *Diskurser och konstruktioner. En sorts metodbok* (Studentlitteratur: Lund, 2003)

Daneback, Kristian, *Love and sexuality on the internet* (2006:2 Publication Series, Department of Social Work, Göteborg University)

Eldén, Sara ”Att fånga eller bli fångad i diskursen?” i *Att utmana vetandets gränser av Lundqvist, Åsa, Davies, Karen, Mulinari, Diana* (red.) (Liber: Malmö, 2005)

Foucault, Michel, *Sexualitetens historia* (Daidalos AB: Uddevalla, 2002a)

Foucault, Michel, *Vetandets arkeologi*. (Arkiv förlag: Lund, 2002b)

Giddens, Anthony, *Intimitetens omvandling*. (Nya Doxa: Norge, 1995)

Holmberg, Carin, *Det kallas kärlek*. (Alfabeta: Danmark, 2004)

Laskar, Pia, *Heterosexualitetens historia*. (Modernista: Stockholm, 2005)

Lundahl, Pia, *Intimitetens villkor*. (Lund, 2001)

Nordin, Lissa, ”När man inte vill vara själv” i *Queersverige av Kulick, Don* (red.) (Natur och Kultur: Stockholm, 2005)

Månsson, Sven-Axel, Daneback, Kristian, Tikkanen, Ronny, Löfgren-Mårtenson, Lotta, *Kärlek och sex på internet*. Nätsexprojektet 2003:1.

Rosenberg, Tiina, *Könet brinner! Judith Butler*. (Natur och kultur: Finland, 2005)

Sahlin, Ingrid, ”Diskursanalys som sociologisk metod” i *Mer än kalla fakta – Kvalitativ forskning i praktiken av Sjöberg, Katarina* (red.) (Studentlitteratur: Lund, 1999)

Winther Jørgensen, Marianne & Phillips, Louise, *Diskursanalys som teori och metod* (Studentlitteratur: Lund, 2000)

6.2 Övriga källor:

Eldén, Sara, ”Rådgivning för normala”, *Bang* 4:2001, s.35-37

Gustavson, Malena ”Triangelns mellanrum - bisexuellt begär som kritik och teori”
www.vxu.se/hum/publ/humanetten/nummer10/art0208.html

Nationalencyklopedin på internet, www.ne.se

Nordin, Lissa (intervju via telefon den 21/11 kl.16.00)